

ЧЕСТО ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ/НАРУШЕНИЯ ПО ЗОП ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ОКОЛНА СРЕДА (ОПОС)

ВЪВЕДЕНИЕ: Включената в този документ информация е предназначена за бенефициентите по Оперативната програма „Околна среда” (ОПОС) и съдържа описание на често допускани грешки при изготвяне на проекти на документации за обществени поръчки, провеждане на избор на изпълнител и сключване на договори за изпълнение по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП). Целта му е да подпомогне бенефициентите, като им обърне внимание върху най-съществените пропуски при избор на изпълнители в рамките на реализираните от тях проекти по ОПОС

I. Често допускани грешки при подготовката на решението за откриване, обявяването и документацията за участие:

1. Нарушения на правилата за определяне на реда за възлагане на обществените поръчки:

1.1 Констатира се, че дванадесет месечния период, съобразно който се изчислява натрупването на сходни възлагания в хипотезата на чл.21, ал.16 от ЗОП се изчислява от датата на сключване на договор за изпълнение на съответната поръчка.

Правилното изчисление на релевантния период се извършва с оглед разпоредбата на чл.21, ал.2 от ЗОП, според която Възложителят изчислява прогнозната стойност на обществената поръчка към датата на решението за нейното откриване.

Само в случай, че се касае за избор на изпълнител чрез директно сключен договор, спрямо който следва да се докаже, че не са налице предходни сходни възлагания, то 12-месечният период в този случай следва да се изчисли от датата на директното възлагане/сключването на договора. Във всички останали случаи се съблюдава датата на одобряване на акта за стартиране на възлагането – Решение за откриване, публична покана, събиране на оферти с обява и т.н., с оглед вида процедура.

1.2 Неправилно определяне на реда за възлагане, като идентичните или сходни възлагания не се изчисляват с натрупване, съобразно вида на обекта и/или предмета, а само с оглед източника на финансиране на дейността, обект и предмет на възлагане, или с оглед неговото местоположение, или с оглед структурата на възложителя, когато в нея има обособени звена на териториален, функционален или друг принцип, които не са самостоятелни възложители, но прогнозната стойност на конкретна обществена поръчка се определя на база потребностите на всяко обособено звено по отделно, а не като общи потребности за възложителя.

Подобни разделяния се срещат често при възлагане на дейностите по „информация и публичност“ или „доставка на компютърно оборудване“, „доставка на офис консумативи“ и т.н. с мотива, че поръчките касаят реализация на различни проекти или част от тях са финансирани по линия ЕСИФ, а друга част от тях със собствени средства на възложителя, или се изтъкват мотиви, че определени консумативи са необходими в рамките на различни звена в администрацията на възложителя, или едни от тях са необходими за изпълнение на проекта по ОПОС например, а другите за други дейности на възложителя, които не са свързани с проектната реализация.

Подобна интерпретация на закона би довела до прилагане на по-облекчен ред за възлагане на определена дейност по проекта, което ще доведе до констатация за нарушение на чл.21, ал.15 от ЗОП, във връзка с чл.2 от ЗОП и се третира като незаконосъобразно разделяне на обществена поръчка на части, с което се прилага незаконосъобразен ред за възлагане, относим за по-ниски стойности.

1.3 Неправилна преценка на хипотезата на чл. 21, ал. 16, т. 2 от ЗОП, според която се допуска дейности с идентичен или сходен предмет, които не са били известни на възложителя към момента, в който са стартирали действия по възлагането на предходна обществена поръчка с такъв предмет, да бъдат възложени чрез реда, приложим спрямо тяхната прогнозна стойност, без да е налице задължение за натрупване към стойността на предходните възлагания.

По този начин се извършва нарушение на основните принципи на закона, като се прилага по-облекчен ред на възлагане, спрямо законосъобразния такъв.

Често срещано нарушение, в рамките на ОПОС са случаите, в които са налице предходни възлагания за услуги, като например за „подготовка на проектно предложение“ и към момента на предходните възлагания с такъв предмет, вече е взето решение за кандидатстване по ОПОС от страна на бенефициента, **но все още не е налице сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП).**

Така например, когато с решението на Общински съвет се одобрява решението за кандидатстване по ОПОС, одобрява се проекта на апликационен формуляр, заедно с план за провеждане на обществени поръчки за възлагане дейностите по проекта на ОПОС, но все още не е наличен окончателен вариант на апликационен формуляр, който да е одобрен от УО след преминала оценка на проекта и относно преценката за приложимост на чл. 21, ал. 16, т. 2 от ЗОП, бенефициентът преценява, че момента на узнаване за необходимостта от възлагане е настъпил с получаване на одобрението на проекта и не включва в справката с натрупвания онези сходни поръчки, за които е взел решение за възлагане в периода от датата на Решението за кандидатстване по програмата до датата на сключване на договор за БФП.

Тази практика се възприема в нарушение с принципите на чл. 2 от ЗОП, тъй като законодателят изисква да е налице **момент на узнаване за необходимост от възлагане**, т.е. необходимостта не следва да е настъпила, а да е известна към **момента на предходното възлагане**, да има предвидимост за евентуално бъдещо сигурно/несигурно събитие.

!!! В тези случаи, преценката на УО на ОПОС се извършва с оглед начина на предоставяне на БФП по ЗУСЕСИФ, а именно:

- Когато финансирането по ОПОС се предоставя чрез **ДИРЕКТНО предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на ЗУСЕСИФ** и не се извършва конкурентен подбор на проектните предложения, УО на ОПОС зачита, че **момента на узнаване на необходимостта** за възлаганията в рамките на проекта е настъпил **преди сключването на договора за предоставяне на БФП**, а именно от момента, в който кандидата вземе Решение за участие в процедурата и за подаване на проектно предложение, което вече е одобрено с прогнозен бюджет и основни дейности, подлежащи на финансиране или съответно от момента, в който кандидата подаде проектно предложение с одобрен прогнозен бюджет и основни дейности, подлежащи на финансиране.

Респективно, след като е налице яснота за дейностите, които ще се изпълняват в рамките на проекта и е налице план за възлагането, който е неразделна част от проектното предложение, то и необходимостта за всяка поръчка в рамките на това

проектно предложение се предполага, че е била известна към момента на вземане на Решението от ОС на съответната община, а не към последващата дата за сключване на договор за БФП.

- Когато финансирането по ОПОС се предоставя след проведена **СЪСТЕЗАТЕЛНА ПРОЦЕДУРА** и се извършва конкурентен подбор на проектните предложения, УО на ОПОС счита, че **момента на узнаване на необходимостта** за възлаганията в рамките на проекта е настъпил **със сключването на договора за предоставяне на БФП.**

1.4 Включването на доставки или услуги, които не са необходими за изпълнение на договор за строителство.

Констатирано се случило, когато в поръчки с предмет „строителство или инженеринг“ се включва и задължение за изпълнение на мерки за информация и публичност по проекта, като например:

Възложителят е заложил изпълнение на дейности по „Осъществяване на мерките и предвидените дейности по информация и комуникация за проекта в съответствие с Насоки за информация и комуникация на проекти, финансирани по Оперативна програма „Околна среда 2014 - 2020 г.“.

Въпросната услуга е свързана с изпълнението на събития от информативен характер, които да придадат съответната публичност на изпълняваното строителство и проекта като цяло или понякога е свързано с изработване или доставка на рекламни табели, информационни материали и други. Това са именно случаите, в които УО на ОПОС **констатира, че въпросните дейности не могат да бъдат причислени като услуги, които са свързани с изпълнението на строителните дейности и се извежда констатация за нарушение на нормите на чл. 21, ал. 17 от ЗОП, а също така и на основните принципи, заложиени в чл. 2, ал. 1 от ЗОП за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, както и свободна конкуренция.**

- Друг практически пример за подобно нарушение се наблюдава в обществените поръчки с обект проектиране, авторски надзор, строителство, доставка и монтаж за изграждане на инсталации за компостиране на отпадъци например, където се наблюдава **дискриминационно групиране на дейностите по доставка на контейнери и машина за разделно събиране на отпадъци с тези, предмет на инженеринг и/или на строителство и изграждане на инсталацията.**

Така, в рамките на обществената поръчка за СМР, при липсата на обособяването в отделна обособена позиция или отделен ред за избор на изпълнител, се включва и възлагането на въпросната техника за разделно събиране, доставката на контейнери за отпадъци, които не са необходими за изграждане на инсталацията и предполагат участие на различна група икономически оператори, които биха могли да участват в поръчката и биха предложили и икономически по-изгодна оферта за изпълнение на тези доставки и услуги.

1.5 Липса на мотиви за невъзможността за разделяне на поръчката на обособени позиции, в нарушение на чл.46, ал.1 от ЗОП.

За всеки случай, в който възложителят е преценил, че за качествено изпълнение на поръчката, дейностите от нейния предмет трябва да бъдат изпълнени от един икономически оператор, той следва да мотивира решението си да не разделя поръчката на обособени позиции. Липсата на мотиви в акта, с който се открива процедурата би могло да доведе до констатация за нарушение, което да е аналогично на примерите, посочени в т. 1.4 по-горе. Като липса на мотиви в акта, с който се открива процедурата се приема и наличието на формални мотиви, които по никакъв начин не указват

конкретната необходимост дейностите от предмета ѝ да бъдат изпълнени от един икономически оператор, т.е. същите са формални.

1.6 Неправилно възлагане на услуги по Приложение № 2 от ЗОП, които не попадат в обхвата на приложението, което води до незаконосъобразното определяне на по-облекчен режим на възлагане.

Често срещано нарушение в този случай е възлагане на услуга за:

- изготвяне на проекти на документация за участие в процедурите по Закона за обществените поръчки.

Доколкото за посочената дейност изпълнението не е ограничено до определена професия, а именно не са услуги, които биха могли да се осъществяват само от лица с юридическо образование, то същите не биха могли да се категоризират като такива по Приложение № 2 от ЗОП и не биха могли да се определят като „юридически услуги“ по смисъла на приложението.

➤ ПРОМЕНИ В ЗОП, В СИЛА ОТ 01.03.2019Г., ОТНАСЯЩИ СЕ ДО КАТЕГОРИЯТА НАРУШЕНИЯ ПО Т. 1:

- Когато обществената поръчка съдържа обективно делими части, **някои от които са включени в списъка по чл. 12, ал. 1, т. 1 от ЗОП**, възложителят е длъжен да отдели тези части **В ЕДНА ИЛИ В НЯКОЛКО ПОРЪЧКИ, които запазва за участие на специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания.**

В този случай всяка поръчка се възлага по реда, приложим към общата стойност на всички поръчки, с изключение на случаите по чл. 21, ал. 6 от ЗОП. УО на ОПОС препоръчва, бенефициентите да разграничават т.нар. запазени дейности от списъка по чл. 12, ал. 1, т. 1 от ЗОП, като се вземе предвид изменението, въведено с чл.80 от ППЗОП (ДВ, бр. 17 от 2019 г., в сила от 01.03.2019 г.), а именно:

!!! Съгласно новите изменения на ЗОП, в сила от 01.03.2019 г., възложителят е длъжен да отдели тези части в една или в няколко поръчки (а не в обособени позиции в една поръчка, включващи дейности от списъка по чл.12, ал.1, т.1 от ЗОП и други, които не са включени в списъка), които запазва за участие на специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания. В този случай всяка поръчка се възлага по реда, приложим към общата стойност на всички поръчки, с изключение на случаите по чл. 21, ал. 6 от ЗОП.

Изключение от това правило е допустимо само когато поръчката съдържа обективно неделими части и основният предмет не е включен в списъка по чл. 12, ал. 1, т. 1 ЗОП. Т.е. в случай, че са налице обективно неделими части, но същите са в горепосочения списък, отново възниква задължение за провеждане на отделна обществена поръчка за избор на изпълнител.

- Прогнозната стойност на обществената поръчка се определя от възложителя и включва всички плащания без данък върху добавената стойност (ДДС) към бъдещия изпълнител на обществената поръчка, включително предвидените опции и подновявания на договорите, посочени изрично в условията на обществената поръчка. Когато възложителят предвижда награди или плащания за кандидатите или участниците, те се включват при определяне на прогнозната стойност на поръчката.

- Възложителят изчислява прогнозната стойност на обществената поръчка към датата на решението за нейното откриване, съобразно пазарната стойност на предстоящите за възлагане дейности, определена в резултат на пазарни проучвания или консултации.

!!! Възложителите следва да разграничат способите за определяне на пазарните стойности на поръчките, пазарни проучвания от пазарни консултации, като при

провеждане на консултации съблюдават изискванията на чл. 44 от ЗОП и свързаните разпоредби на закона и ППЗОП.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОГРАНИЧИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ, КАСАЕЩИ ДОКАЗВАНЕ НА ГОДНОСТ, ПРАВОСПОСОБНОСТ, ИКОНОМИЧЕСКИ, ФИНАНСОВИ И ТЕХНИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ:

2.1 Ограничителни изисквания спрямо чуждестранните участници:

Участниците да притежават валидна застраховка „Професионална отговорност“ по чл.171, ал.1 от ЗУТ, да са вписани в Централния професионален регистър, да притежават Удостоверение за извършване дейността по оценяване на съответствието на инвестиционните проекти и/или упражняване строителен надзор или удостоверяване на правото за упражняване на дейностите по чл. 166, ал.1, т.1 от ЗУТ или удостоверение от Камарата на архитектите или от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране за вписване в регистрите по чл. 6 от ЗКАИИП на лицата с пълна проектантска правоспособност и други.

Формулирани по този начин критериите за подбор към участниците, на практика **ограничават от участие чуждестранните икономически оператори**, които не разполагат с документ от посочените по-горе, който да е издаден от органите на територията на РБ, но биха могли да докажат правоспособността и годността си с представяне на еквивалентен документ, издаден от компетентния орган на държавата-членка на Европейския съюз или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, съобразно националното им законодателство.

От друга страна следва да се има предвид, че критериите за подбор и съответствието с тях на етап участие в процедурата се доказва чрез деклариране на данните в ЕЕДОП и е недопустимо да се изисква представяне на копие от съответния документ на етап подаване на оферта. Едва в хипотезата на чл. 67, ал.5 от ЗОП и чл.112, ал.1, т.2 от ЗОП е възможно да се изисква представяне само на документите по чл.60, чл.62 и чл.64 от ЗОП при съблюдаване нормата на чл.67, ал.8 от ЗОП.

2.2. Определяне на ограничителни критерии за подбор към участниците, по отношение на доказване на *годност или правоспособност*:

Конкретен пример в тази насока е поставено изискване за наличие на вписване на участника в ЦПРС или екв. за категория строеж, която не отговаря и е по-висока, от категорията на обекта на възлагане:

Съгласно ЗУТ, номенклатурите на видовете строежи по отделните категории се определя с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Възложителят не е посочил точно конкретната категория и група строителство, за които участниците следва да имат издадено удостоверение за вписване в Централния професионален регистър на строителя съгласно изискванията на Закона за камарата на строителите.

2.3 Определяне на ограничителни критерии за подбор към участниците, по отношение на доказване на *икономически и финансови възможности*:

Често срещано нарушение в обявените условия за участие в обществени поръчки е дефинирането на погрешен период за доказване на поставено изискване за оборота в сферата, попадаща в обхвата на поръчката или общ оборот, като например:

Възложителят е посочил, че участникът следва да има за последните три финансово приключени години (2014г., 2015г. и 2016г.) минимален общ оборот в размер на

конкретна сума, но доколкото УО на ОПОС е констатирал, че обществената поръчка е обявена след 01.01.2018г. в рамките на календарната 2018г., то последните три приключени финансови години, релевантни за доказване на изискването са **2017, 2016 и 2015г.**

Въз основа на изложеното, с въведеното изискване, оборота да се доказва за 2014г., 2015г. и 2016 г., УО на ОПОС е извел заключение, че възложителят е ограничил от участие лица, които биха могли да докажат наличен годишен оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката за 2017г.

При залагане на подобно изискване, препоръчваме да се съблюдают нормите на чл. 62, ал.3 от ЗОП, като се има предвид, че данните за оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката по чл.62. ал.1, т.4 от ЗОП, могат да обхващат най-много последните три приключили финансови години в зависимост от датата, на която участникът е създаден или е започнал дейността си. Датата не се определя спрямо крайния срок за подаване на оферти или обявяването на поръчката, а съгласно датата на учредяване на участника и съгласно чл. 27 от Закона за счетоводството, който указва какво се има предвид под приключила финансова година, а именно: Финансовата година приключва със съставянето на годишен финансов отчет към 31 декември на отчетния период, който съгласно § 1, т. 14 ДР на същия закон е календарната година (1 януари - 31 декември). В допълнение, погрешно е съждението, че датата на публикуване на годишния финансов отчет в ТР не е относима за релевантния период по ЗОП, тъй като възложителят би могъл да изисква онези негови части, които не са публикувани и достъпни в базата данни на Търговския регистър.

✚ Залагане на изискване за наличие на застраховка за Професионална отговорност с определено покритие, което не съответства на обема или на характера на поръчката или не произтича задължение за застраховане съгласно национален нормативен акт;

✚ Изискване, според което участниците в процедурата да притежават „Застраховка за професионална отговорност“ или еквивалентен документ със застрахователно покритие лимит не по-ниско от 2 000 000 лева за едно събитие или в агрегат, когато предметът на поръчката касае изпълнението на обект, чиято категория изисква застраховане в проектирането и строителството с минималната застрахователна сума за строежи първа категория, както следва: за проектант 300 000 лв., а за строител 600 000 лв.;

✚ С цитираното условие необосновано се ограничават икономическите оператори, тъй като към момента на подаване на офертата същите нямат сигурност, че ще спечелят обществената поръчка, следователно нямат интерес да разполагат и/или поддържат застраховка за професионална отговорност в изискуемия от възложителя размер, който е по-висок от минимумите, уредени в приложимото законодателство;

✚ Неясните изисквания също се квалифицират като такива, които или са непропорционални с предмета на поръчката, или са незаконосъобразни – например Изискване за наличие на застраховка Професионална отговорност по чл.171, ал.1 от ЗУТ или екв.с общ лимит на отговорност, покриващ минималните застрахователни суми за съответните дейности за строежи първа категория съгласно чл.137, ал.1, т.2 от ЗУТ, а услугата, която ще се предоставя е за строеж от втора категория;

✚ Залагане на минимални изисквания за специфичен оборот, като същевременно се изисква същото да се докаже с представяне на ГФО, а не със съответната справка, предвид факта, че от ГФО не биха могли да се изведат конкретни данни за стойността на сходните дейности, които даден участник е изпълнявал.

2.4. Определяне на ограничителни критерии за подбор към участниците, по отношение на доказване *технически възможности*:

 Определяне на нерелевантен период за доказване на изискванията, например:

- *В поръчка с предмет „изпълнение на строителство“, да се изисква доказване на сходни дейности за последните 3, а не за последните 5 години.*

- *В поръчка с предмет инженеринг: Когато възложителят изисква отделно кумулативно доказване на опит от „строителство“ и на опит от сходни услуги за проектиране и/или авторски надзор, като и в двете кумулативни хипотези изисква опита да е придобит за последните 5 години.*

При обществени поръчки за строителство допустимият период за придобиване на опита е 5-годишен. Следователно критерият за подбор е формулиран в противоречие с правната норма, заложена в ЗОП, тъй като неправилно за допустим период е съкратен на 3 години;

В подобни случаи е допустимо залагане на период по-дълъг от 5 или от 3 години, когато обаче естеството на поръчката го налага или когато е заложил изискване за доказване на опит от „инженеринг – проектиране, строителство и авторски надзор“, тъй като за инженеринга, въпреки, че същият включва и доказване на услуги.

Все пак, с оглед естеството на поръчките с обект „инженеринг“ и спазване на основните принципи на закона, **възложителите могат да предоставят алтернативи за доказване на опита, като например:** доказване на опит от СМР за последните 5 г., кумулативно с доказване на опит от услуги по проектиране и авторски надзор за последните 3 години или в алтернатива – доказване на изпълнение на инженеринг за последните 5 години.

!!! Ако дейностите по проектиране са изпълнени в рамките на инженеринг, същите представляват строителство по смисъла на приложимото законодателство. Предвид изложеното относимият период на опита за проектиране по договор за инженеринг е 5 години.

!!! Също така, следва да се има предвид, че последните 5 или 3 години се изчисляват съгласно датата на подаване на заявлението или на офертата, а не от крайния срок за подаване на оферти.

- *Друг пример за определяне на нерелевантен период за доказване е въведено изискване за доказване на специфичен опит на експертите от екипа за изпълнение на поръчката, като се поставя условие, той да е придобит в определен период от време – последните 3 или 5 години.*

Тук следва да се има предвид, че разпоредбите на чл. 63, ал.1, т. 1 от ЗОП се отнасят до участниците в процедурата, а не до персонала и/или ръководния състав за изпълнение на поръчката.

 Определяне на ограничителни/дискриминационни, непропорционални критерии за подбор, касаещи доказване на технически възможности:

- Участникът да разполага с ключови експерти: „проектант - технолог по пречистване на отпадъчни води“ и „специалист по електромеханика“, ЗБУТ или други специалисти, притежаващи съответните удостоверения за пълна проектантска правоспособност или квалификация и проектантска правоспособност по съответните части съгласно ЗУТ или ЗКАИИП и други национални актове, **без да се предостави**

възможност за представяне на еквивалентни доказателства от страна на чуждестранните участници; респ. на участници, привлекли чуждестранни ключови експерти.

- Юрист от екипа за изпълнение при поръчки за услуги, които не включват процесуално представителство, да притежава „юридическа правоспособност“.

- Изискване, съгласно което Експертите от екипа за изпълнение следва да притежават висше образование с **квалификационна степен „магистър“** или еквивалент:

*Подобен пример на услуги по: проектиране, подготовка на проектни предложения, подпомагане на бенефициентите при кандидатстване за целите на изготвяне на проучвания, масови баланси или други документи, необходими за кандидатстване по ОПОС или при поръчки за подготовка на документации за обществени поръчки или други като доставки на офис консумативи, или компютърно оборудване или изпълнение на строителство, с **изключение на архитектите или юристите, които по закон придобиват магистърска степен на образование.***

Примери в тази насока са още изисквания, според които:

- При поръчка за строителство техническият ръководител да е строителен инженер с образователна степен „магистър“;

- При поръчка за строителство до четвърта категория се изисква участниците в процедурата да осигурят координатор по безопасност и здраве, който да бъде с придобито образование строителен инженер или да притежава професионална квалификация като строителен техник;

- Предложените експерти в поръчка за обследване следва да притежават пълна проектантска правоспособност и поименна застраховка;

- При поръчка за доставка на оборудване възложителят е изискал участниците да осигурят експерт, който притежава документ, издаден от производителя на оборудването, че лицето е преминало обучение при производителя за монтаж и въвеждане в експлоатация на предлаганото оборудване;

- При поръчка за хотелско настаняване или логистика, експерт логистика и експерт **IT специалист** следва да имат висше образование в дадена област с образователно-квалификационна степен „магистър“ или еквивалентна, придобита в чужбина- за двамата експерти изискването за образователна степен магистър не е пропорционално на определените в техническото задание задължения за тези експерти и е прекомерно спрямо тях. Предвидените за изпълнение дейности по договора за обществена поръчка могат да бъдат изпълнени качествено и от лица, които притежават висше образование с по-ниска образователно-квалификационна степен.

Законодателят ясно указва, че като критерий за подбор не може да се включват условия или изисквания, които не са необходими за изпълнение на поръчката или не са нормативно установени.

Специално по отношение на експертите, следва да се има предвид, че при поръчките в сферата на ОПОС, които касаят предоставяне на експертни услуги, по- относими биха били изисквания за специфичен опит, квалификация с оглед предмета на поръчката или определен професионален стаж, отколкото придобита магистърска степен на висше образование, предвид че и специалист с образователно - квалификационна степен „бакалавър“ и наличен опит в сферата на поръчката, би могъл да изпълни качествено предмета на възлагане.

- Определяне на условия или изисквания, които са свързани с изпълнението само на обществени поръчки, или с изпълнението на конкретно посочени програми или проекти, или с конкретизирането на източници на финансиране, или на определен брой изпълнени договори с конкретно посочване на предмета им.
- Представяне на документи за доказване на опита и квалификацията на експертите, като копия от дипломи, трудови/служебни книжки, референции, които не са сред допустимите по ЗОП документи, удостоверяващи техническите възможности на лицата. Когато обаче същите се оценяват в техническото предложение и не фигурират като критерии за подбор е допустимо възложителят да изисква представяне на сочените по-горе документи в техническото предложение, с оглед оценяването им като измерител на качеството при избран критерий за подбор икономически най-изгодна оферта по смисъла на чл.70, ал.2, т.3 от ЗОП вр. ал.4, т.2 от ЗОП.
- Определяне на условия или изисквания, които **не отговарят на предмета или обема на обществената поръчка**: непропорционални изисквания относно категорията строежи; като например: наличие на Удостоверение за вписване в професионален регистър на строителя за изпълнение на строежи II-ра категория, всички групи, като обектът на строеж съгласно условията на възложителя е IV-та група, II-ра категория или за валидна застраховка за професионална отговорност за вреди, причинени на други участници в строителството, за I-ва категория строежи, като обектът на строеж е III-та категория и подобни.
- Изискване за прилагане на система за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, сертифицирана съгласно стандарт OHSAS 18001:2007 (или еквивалентен) в обхват приложим към предмета на поръчката или на друг сертификат, извън посочените в чл.63 и 64 от ЗОП, освен ако определения сертификат не е законово необходим и изискуем като предпоставка за изпълнение на дейността от обекта на възлагане.
- Изискване, според което всеки член на обединение - участник в процедурата следва да представи валидни сертификати за внедрена система за управление на качеството или околна среда, или всеки от участниците да покрива изискванията за технически и/или икономически и финансови възможности и/или за годност, или всеки член на обединението – участник да представи лиценз за извършване на дейности по строителен надзор и други, **с които се нарушава правото на свободно договаряне между участниците в конкретно обединение за изпълнение на дейности по изпълнение на поръчката, като всеки участник в обединението, следва да покрива само онези критерии за подбор, които се отнасят до изпълняваната част от поръчката.**
- При поръчка с предмет доставка, ако възложителят е поставил изискване участниците да притежават сертификати по стандарти допустими от ЗОП, но с обхват **производство и доставка, то поставеното изискване за обхват на сертификата в частта производство е ограничително спрямо икономическите оператори, които не са производители, а дистрибутори, представители или други икономически оператори, имащи права да доставят или продават средствата, които са обект на доставка.**

- Участникът трябва да разполага със **собствена** техника и механизация за изпълнение на строителните и монтажни работи, без предоставяне на възможност за наета техника.

- При поръчка за строителен надзор, възложителят изисква опита на участниците да е придобит съгласно изискванията на ЗУТ и/или ФИДИК.

Изискването опитът да е придобит по ЗУТ и/или ФИДИК необосновано ограничава участниците, които са придобили опит при изпълнение на сходни дейности, реализирането на които е регламентирано в други актове и/или условия за изпълнение. Относим е опитът в дейностите по строителен надзор. Затова ограничаването му до конкретни условия на национално ниво или на Международна организация, като тази на инженерите-консултанти, необосновано ограничава участието на лица, които не са придобили опита си в България или по цитираните общи условия.

- При поръчка с обект „строителство“, един или повече от посочените обекти трябва да е с точно определена линейна дължина или стойност.

- При поръчка за строителство, възложителят е поставил минимално изискване участниците да имат успешно изпълнени **и въведени в експлоатация** в рамките на последните 5 г. (до датата на подаване на офертата) строителни обекти с предмет, сходен на предмета на поръчката, като за доказване на техническите възможности, възложителят е изискал представяне на справка за основните договори, **придружена с разрешения за ползване и препоръки за добро изпълнение** или участникът да е изпълнил най-малко 1 договор за строителство, сходно с възлаганата обществена поръчка, като всеки договор, посочен в декларацията трябва да **бъде придружен от препоръка за добро изпълнение; разрешение за строеж; разрешение за ползване/Удостоверение за въвеждане в експлоатация.**

!!! Изискването сходният обект да е въведен в експлоатация необосновано ограничава участието на лицата в процедурата, тъй като строителят предава обекта на възложителя, ведно със строителните книжа, при съставяне на акт образец № 15, с което неговите ангажименти по договора за строителство приключват. Съгласно приложимото законодателство строителят не взема участие в процедурите по въвеждане в експлоатация и издаване на разрешение за ползване – той не е адресат на издадените документи и не разполага с тях.

- При поръчки за строителство/доставки и/или услуги, възложителите са изискали участниците да осигурят експерти, които да притежават **определен брой години трудов стаж.**

Изискването за трудов стаж е ограничително спрямо лицата, придобили професионален опит въз основа на гражданско или друго правоотношение. В допълнение, изискванията относно начина на придобиване на опита не се съдържат в приложимото към предмета на поръчката законодателство.

- При поръчки за строителство/доставки и/или услуги, възложителите са изискали участниците да осигурят експерти, които да са назначени на **трудов договор лица.**

Изискването е ограничително спрямо лицата, с придобит професионален опит и въз основа на гражданско или друго правоотношение. В допълнение, изискванията относно начина на придобиване на опита не се съдържат в приложимото към предмета на поръчката законодателство.

- При поръчка за услуга по координиране на проект в отрасъл ВиК към ключов експерт е налице изискване за специфичен професионален опит в областта на предмета на поръчката : *Изискването за специфичен опит с предмет консултиране и координиране на международни проекти не е съобразено с предмета, обема и сложността на поръчката, тъй като поръчката е с предмет извършване на дейности по координиране на проект, съфинансиран по ОПОС. Изпълнението на договора няма международен характер, тъй като възложителят е местно лице. Договорът за БФП, във връзка с който се възлага поръчката, също няма характер на международен договор, тъй като страните по него също са местни лица. В описанието на предмета на поръчката също липсва международен елемент на някоя от дейностите.*
- При поръчка за услуга по координиране на проект, към ключов експерт е налице изискване за специфичен професионален опит в областта на предмета на поръчката, но на ръководна позиция в определена организация или ведомство, което би ограничило експерти с ръководен опит, но придобит в рамките на даден проект или договор, или друга организация на ръководен пост да участват в екипа.
- Екипът за изпълнение на дейностите по договора да включва експерти, които да са сключили трудов или граждански договор със съответния участник.
- Участникът трябва да разполага с квалифициран персонал за изпълнението на обществената поръчка, като се представят копия от трудови договори и документи, удостоверяващи квалификацията и професионалния опит на персонала.
При всички изброени примери възложителят е определил вида на отношенията между участника и лицето, предоставящо ресурса.
- При поръчка за услуга за изпълнение на дейности за информация и публичност, възложителят е поставил изискване за осигуряване на ръководител на екип и експерт, които имат опит в управлението/изпълнението на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, други международни финансови институции, програми или фондове.
Изискването не е съобразено с предмета, обема и сложността на поръчката, тъй като поръчката е с предмет извършване на дейности по информация и публичност и условието опитът да е придобит в изпълнението/управлението на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, други международни финансови институции, програми или фондове, не добавя стойност към качеството на опита, тъй като техническите изисквания към изпълнението на услугата, предмет на поръчката, са еднакви независимо от източника на финансиране.
- При поръчка за услуги по предоставяне на техническа помощ при изпълнение на проект, възложителят е поставил изискване за осигуряване на екип от експерти – ръководител екип и финансист и др., които следва да притежават опит в секторите „Води“ или „ВиК“.
Изискването за опит е неотнормируемо към функциите, които ще изпълняват съответните експерти, като необосновано се ограничава участието на лица, които притежават нужната квалификация и опит, но последните не са свързани с изпълнението на проекти в секторите „Води“ или „ВиК“.

- В поръчка за строителен надзор, възложителят е поставил изискване да се осигури резидент инженер (ръководител екип), който притежава квалификация по договорните условия на ФИДИК.

Изискването за квалификация по договорните условия на ФИДИК за резидент-инженера е ограничително и неясно, тъй като ФИДИК (FIDIC) са стандартни договорни условия за строителни и инженерингови проекти, издадени от Международната федерация на инженерите консултанти с различен обхват - "Червена книга", "Жълта книга" и др. и за прилагането им не е необходима специална квалификация.

- В поръчка за услуга, възложителят е изискал осигуряване на експерт, който да има опит в реализирането на дейности на територията на Природен парк „.....“

Изискването ограничава участието на лица, които разполагат с експерти с необходимата квалификация и опит за извършване на съответната дейност, но този опит е придобит на територията на други природни паркове или защитени територии в или извън територията на Р. България.

- В поръчка за инженеринг на ПСОВ, възложителят е поставил изискване ръководителят на обект и техническият ръководител да отговарят на изискванията на чл. 163а ЗУТ. Съгласно посочената норма строителят е длъжен да назначи по трудов договор технически правоспособни лица, които да извършват техническо ръководство на строежите, като в процеса на избор на изпълнител е изискано да се представят доказателства, че предложените ръководител обект и технически ръководител отговарят на изискването да са назначени на трудов договор при строителя.

Видно от изложеното, възложителят изисква при подаване на офертата експертите, които са предложени в ръководния екип за изпълнението на обществената поръчка, да са назначени на трудов договор. При подаване на офертите икономическите оператори нямат интерес да влизат в подобни отношения с необходимите за доказване на годността експерти, тъй като липсва сигурност, че участниците ще бъдат определени за изпълнители.

- При възлагане на поръчка за строителство на ПСОВ възложителят е заложил изискване за осигуряване на Технически ръководител, в съответствие с изискванията на чл. 163а от ЗУТ, като е уточнено, че техническата правоспособност на чуждестранно лице, предложено за технически ръководител, може да бъде призната при условията на взаимност, установени за всеки конкретен случай, когато лицето притежава диплома, легализирана по съответния ред, и когато отговаря на изискванията на приложимия закон.

Изискването за наличие на призната професионална квалификация, поставено на етап подготовка и подаване на предложения за изпълнение на договора, е ограничително и води до необосновани административни трудности за участниците, включили в екипа си за изпълнение чуждестранни лица. Основателно е подобно изискване да бъде предвидено единствено спрямо участника, избран за изпълнител.

- В поръчка за услуга, възложителят е посочил, че участниците трябва да разполагат с експерт „ръководител на екип“ с „квалификация и капацитет за маркиране на птици“, притежаващи разрешително от МОСВ за опръстеняване през последните три години.

Разрешително за опръстеняване може да бъде изисквано само от избрания изпълнител, доколкото съгласно чл. 49 от Закона за биологичното разнообразие и

Наредба № 8 от 2003 г. за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие, то се издава за конкретно посочени екземпляри и местообитания, поради което поставеното условие необосновано ограничава участието в процедурата и е неотнормено към момента на подаване на офертата за участие.

- Възложителят изисква участниците да са изпълнили дейност по изготвяне на анализ разходи ползи (АРП) за инвестиционен проект, **който анализ да е извършен съгласно конкретно ръководство, издание на Европейската комисия.**

Поставеното изискване от една страна няма как да бъде доказано, а от друга страна е ограничаващо спрямо участниците, поради следното:

По своята същност Ръководството за АРП на инвестиционните проекти е документ, който цели улесняване на процеса на оценка на качеството и перспективата на проектите, финансирани по линия на Структурните фондове, Кохезионния фонд и Инструмента за предприсъединителна финансова помощ. С оглед обаче обхвата на неговото прилагане, следва да се отчете факта, че документа е с предимно практическа насоченост, съдържащ структуриран набор от предложения за оценката на проекти, както и редица препратки към допълнителна литература по темата, но във всички случаи, няма задължителен характер, а по-скоро използването му и прилагането му от страна на експертите в тази област е препоръчително.

- Процентово ограничение на възлагане на дейности на подизпълнителите в обществената поръчка, с което е ограничено законовото право на участниците да използват както собствения си капацитет, така и помощта на подизпълнители за изпълнение на дейностите от предмета на поръчката.

Относно техническото оборудване на участниците:

- Изискване, според което участникът следва да има/е осигурил ползването на оторизиран от производителя сервиз в определено населено място, с необходимия капацитет и кадрова обезпеченост за комплексно гаранционно и извънгаранционно поддържане на обекта на поръчката, включително и за ремонт при подаване на офертата **или**

- Участникът да разполага със сервизна база на точно определено разстояние до мястото на изпълнение, осигуряваща техническа възможност за обслужване и ремонт на машините, оборудването и транспортните средства, които се използват за изпълнение на поръчката -

Изискването за наличие на оторизиран от производителя сервиз в определено населено място или на определено разстояние от определено място към датата на подаване на оферти, а не като условие за изпълнение на договора, е дискриминационно, тъй като поставя оферентите, които вече имат достъп до изискваната база, в по-благоприятно положение спрямо останалите оференти.

- Участникът да разполага с поне един офис на територията на изпълнение на поръчката, в случаите, **когато местоположението на офиса е без значение за изпълнение на доставките и/или услугите и/или строителството, тъй като същите се изпълняват електронно или не зависят от местоположението на офиса.**

- Изискване декларацията за техническото оборудване, с което разполага участникът, да бъде придружена с документи, доказващи собствеността на оборудването, механизацията и техниката или договори за лизинг, наем и др.

2.5 Определяне на незаконосъобразна методика за оценка и /или непропорционални или незаконосъобразни или неясни показатели за оценка при избор на икономически най-изгодна оферта и оптимално съотношение „качество /цена“. Често срещано нарушение от подобен характер се наблюдава по отношение на указанията за оценка спрямо техническите показатели в методиката.

✚ УО на ОПОС е установил, че в частта за оценката по предложениите технически показатели се допускат до оценка и крайно класиране оферти, които не отговарят на условията за изпълнение на поръчката, като например:
Присъждат се определен по-нисък или минимален на брой точки на технически предложения, които не отговарят на изискванията за изпълнение на поръчката, не съдържат описание на задължителен елемент от съдържанието на техническите предложения, който възложителят е изисквал в базовите изисквания.

Така например в хипотезите за присъждане на по-ниски оценки по техническия показател, като мотиви се посочва наличието на редица несъответствия и пропуски в Техническите предложения на участниците, като например:

- *несъществени пропуски и/или частично съответствие между технологична последователност с техническите и човешки ресурси;*
- *предлаганите методи за организация, контрол, използвани технологии не са най-подходящите такива, за да е налице съответствие в пълна степен на технологичните изисквания към предложените видове материали за строителния процес“*
- *не са посочени всички видове материали за изпълнението на поръчката и/или не са приложени към техническата оферта всички сертификати“*
- *„не са изложени мотиви относно предложената последователност на изпълнение“*
- *в описаната последователност за изпълнение има пропуски и без видно съответствие между технологията и техническите и човешки ресурси;*
и други.

Анализирайки горепосочените обстоятелства, УО на ОПОС е извел заключение, че същите се явяват мотиви за отстраняване на участници в процедурата, доколкото се отнасят до предложено лошо и/или некачествено изпълнение на поръчката, предложено при липса на съответствие с изискванията на възложителя.

✚ Използване на редица бланкетни оценители изрази и фрази, за които не се предлага конкретно тълкуване, като например: „маркирани и рамкирани“ или „по-общо и окрупнено“, „значим/реален/съществен“, „навременно и качествено“, „с най-високо качество“ и други, като за част от тях е предоставено тълкуване, но същото не е относимо за присъждане на обективна оценка.

✚ Оценка на пълнотата и начина на описание на изпълнението;

✚ При обществена поръчка с обект проектиране и изпълнение на строителство, показателите за оценка не включват характеристики, относими към всяка от двете дейности;

✚ Смесване на критериите за подбор с показателите за оценка. Следва да се прави разграничение между критериите за подбор и показателите за оценка.

Критериите за подбор се отнасят до финансовата стабилност на участника и неговите технически възможности за изпълнение на обществената поръчка. Доброто изпълнение на договорите за обществени поръчки се гарантира чрез формулиране на подходящи критерии за подбор на кандидатите или участниците, чрез които да се установи тяхното икономическо и финансово състояние и техническите възможности и/или квалификация. Показателите за оценка се отнасят до качеството на офертата. Показателите и тяхната тежест трябва да са пряко свързани с предмета на обществената поръчка.

✚ Показателите, включени в критерия за оптимално съотношение качество/цена, които включват оценка на организация и професионална компетентност на персонала, на който е възложено изпълнението на поръчката, когато качеството на ангажирания с изпълнението на поръчката персонал **не може да окаже съществено** влияние върху изпълнението на поръчката или в обявлението същевременно фигурира изискване за брой на експертите, или какъвто и да е критерий, който да касае екипа за изпълнение на поръчката.

✚ Формулират се показатели, като не се посочват обективни обстоятелства, от които да зависи броят на присъдените точки, с което се създават предпоставки за субективност при оценяването.

✚ Поставят се неправомерни условия за отстраняване на участници, независимо, че техните оферти отговарят на изискванията за възлагане на обществената поръчка и имат право да бъдат класирани.

✚ Допускат се грешки при залагане на формулите.

✚ Подпоказателите за оценка на ТП включват едни и същи елементи/част от тях, т.е. оценяват се многократно едни и същи компоненти от техническото предложение в повече от един подпоказател.

✚ Изисква се наличие на линеен график/диаграма в ТП, при поръчки с предмет услуга/доставка, чието съдържание само по себе си не подлежи на оценяване по някой от подпоказателите, но информацията в него се съпоставя и сравнява с останалите елементи на ТП, подлежащи на оценяване. Същевременно в документацията няма указания за минимално съдържание на графика или изисквания по отношение този документ. В следствие при прилагането на методиката участници са били отстранявани с аргумент некоректно посочени срокове.

✚ В техническия показател „Програма за постигане целите на предмета на поръчката“ възложителят оценява степента и начина на описание на цели, дейности и резултати, посочени в спецификацията, а в същата не са описани тези цели дейности и резултати, които подлежат на оценяване – т.е. методиката е взимствана от друга поръчка, неотнормирана към предмета на разглежданата.

✚ Градацията в точките по скалата за присъждане на минимален, междинен и максимален брой точки е наличието/липсата на преценка от комисията за обвързаност на предложението с приложимите нормативни изисквания, стандарти, наръчници и указания. Във всички случаи, за да бъде разгледано дадено ТП, то трябва да отговаря на всички приложими нормативни изисквания, наръчници, стандарти и указания, а не това да бъде надграждащ елемент, даващ основание за експертно присъждане на максимален брой точки. Начинът за определяне на експертна оценка по показател, измерител на качество, трябва винаги да дава възможност да се оцени нивото на изпълнение в съответствие с конкретния предмет на поръчката и техническото задание, да дава възможност обективно да бъдат оценени и сравнени техническите предложения, както и да осигурява на участниците достатъчно информация за правилата, които ще се прилагат при определяне оценката по всеки показател.

✚ В ТП се оценява организационната структура на екипа, разпределението на задачите съобразно дейностите, с посочени задължения и отговорности на всеки член на екипа – по поръчката, съгласно ТС не се изисква наличие на членове на екип, а само и единствено на един експерт „Финанси“. УО на ОПОС е приел, че е неясно какво разпределение на задачи е нужно да бъде оферирано в тази част на ТП, тъй като всички задачи трябва да се съобразят с дейностите от ТС, а такива дейности в заданието липсват. Предмет на тази поръчка е услуга – изготвяне анализ разходи-ползи.

✚ В ТП се оценяват описание и анализ на рискове за преодоляване/предотвратяване настъпване на неблагоприятни последици в хода на изпълнение на поръчката, които рискове обаче не са идентифицирани от Възложителя в ТС или съответно се оценява техния брой като количество, без да се отчита дали същите са относими към предмета на поръчката.

С оглед гореизложеното, УО на ОПОС е зачел нарушения на нормите на чл.70 от ЗОП, във връзка с чл. 33, ал. 1 от ППЗОП.

II. Незаконосъобразни действия при провеждане на процедурата и на етап след нейното обявяване:

✚ Промяна на условията за участие с предоставяне на разясненията:

- Възложителят посочва, че релевантния период за доказване на опит от изпълнение на строителство и/или строителство и проектиране на сходни с предмета на поръчката обекти е именно посочения в документацията за участие – 3 години, предхождащи крайната дата за получаване на оферти.

В допълнение обаче пояснява, че ще приеме и доказване на сходни дейности в посочената област, изпълнени за последните 5 години.

С предоставеното разяснение според УО на ОПОС, от една страна се санира нарушението на чл. 63, ал.1, т. 1, буква „а“ от ЗОП, предвид, че законосъобразния период, относим за доказване на опит от строителство и/или инженеринг е 5 години, но от друга страна се разширява обхвата на изискването, като се удължава първоначално посочения период на придобиване на този опит.

По този начин обаче се стеснява кръга от конкуренция, доколкото се ограничават от участие лица, които са се запознали с условията по поръчката в началото на нейното обявяване и са потенциално възпрепятствани да участват, ако са разполагали с опит в сферата търсена от възложителя, но придобит в предходните 5, а не 3 години.

*В тази връзка е зачетено, че с **предоставеното разяснение е допуснато нарушение на разпоредбите на чл.100, ал. 10 от ЗОП, а именно с обявлението за изменение са въведени условия, които променят кръга на заинтересованите лица.***

С дадените в условията на чл.33 от ЗОП разяснения се препятства участието на потенциални участници в процедурата, тъй като с част от тях не се изпълнява целта и предназначението на института на разяснението – да внесе яснота и конкретика по отношение минималните изисквания на възложителя и начина на покриване на критериите за подбор. Искано е разяснение във връзка със заложеното условие за професионалната квалификация на ключов експерт еколог с посочена специалност, която би се приела за еквивалентна такава, като в отговор възложителят е отговорил, че от компетентността на комисията е да прецени дали декларираната специалност е еквивалентна на образованието на експерта. УО на ОПОС е приел, че възложителят в

този случай не е дал на заинтересованите лица конкретна дефиниция на използваното от него понятие „еквивалентно“ при формулиране на условието за изискуемо образование на ключов експерт „еколог“, т.е. дадените разяснения съставляват липса в действителност на разяснение по отношение на еквивалентността на изискуемото образование за този ключов експерт.

✚ Неправилно прилагане на методиката за оценка на оферти или липса на мотиви за присъждане на оценките или мотивите за присъждане на съответния брой точки на участника по своята същност са неясни;

Горепосоченият пример би могъл да представлява нарушение, с което се допуска до участие и се определя за изпълнител лице, чиято оферта не отговаря на изискванията на възложителя или не би се класирала на първо място със съответния брой точки.

*Така например се среща нарушение, в което Видно от Протокол № 3, участникът класиран на **второ място** е представил ценово предложение за изпълнение на поръчката, което не отговаря на изискванията на възложителя предвид, че съдържа разминавания в предложената цена цифром и предложената словом.*

Комисията обаче е установила несъответствието, като без наличие на законово основание е приела да оцени предлаганата по-ниска цена от участника, изписана цифром, като е изложила мотив, че в документацията не е налице изричен текст, който да указва, че при противоречие между изписаната цифром и словом сума, за вярна следва да се приема тази, изписана словом.

Горепосоченото представлява нарушение на чл.107, т.1, изр. второ и т. 2, б. „а“ от ЗОП- неправомерно допускане на участник, чиято оферта не отговаря на изискванията на възложителя, като в конкретния случай, нарушението е изведено без финансов ефект, с оглед на факта, че не касае порок в офертата на определения изпълнител;

Неправилно е приложена методиката, тъй като в протокола, отразяващ оценяването на техническите предложения фигурират мотиви за присъдения брой точки по подпоказателите само на оценените с междинен или минимален брой точки, но не и на оценените с максимален брой точки. А присъдените максимални точки по отделните технически подпоказатели на класирания на първо място участник се определят от УО на ОПОС като „формални“ и „немотивирани“, тъй като по отношение на тях не са изложени в действителност фактически констатации и изложение, които да обосновават заключение за реалното познаване на оценяваното предложение, а са използвани общи и бланкетни изрази, лишени от конкретно съдържание. Доколкото в този случай е констатирано и наличие на незаконосъобразна методика за оценка, УО на ОПОС е анализирал, че субективният елемент не е бил минимизиран от комисията в следствие с излагането на кратко описание на предложенията на участниците с конкретни и относими мотиви за присъждане на съответния максимален брой точки на класирания на първо място участник.

✚ Оферта на изпълнителя, която не отговаря в пълна степен на изискванията на възложителя:

- *Липса на извършени проверки или справки от страна на комисията по време на преценка на съответствието на участниците с критериите за подбор, когато в*

ЕЕДОП липсва информация, която служи за доказване на изискванията за участие, но не е изискана с Протокол № 1

✚ Незаконосъобразно отстраняване на участници в процедурата:

- *Случаи, в които с Протокол № 1 не се указват конкретно несъответствията, които следва да се отстраняват, а същите се посочват общо, като в следствие в мотивите за отстраняване фигурират различни основания за отстраняване, които се базират на несъответствия, които не са посочени в Протокол №1;*

- *Случаи, в които даден експерт от екипа за изпълнение на поръчката, който не е в трудовоправни отношения с участника, се третира като трето лице; В следствие, комисията неправомерно изисква лицето да представи ЕЕДОП и констатира несъответствия в попълнената от експерта в ЕЕДОП информация, поради което директно отстранява участника, подал оферта от по –нататъшно участие в процедурата.*

- *Случаи, в които участници биват отстранени на етап преглед допустимост на технически предложения, респ. техните предлагани ценови параметри не са били отваряни и същите не са били оценявани.*

✚ Грешки в работата на комисията за оценка, които водят до нарушаване на принципите на равно третиране или до незаконосъобразен избор на изпълнител, или до незаконосъобразно отстраняване на участници:

- критериите за подбор са изменени по време на етапа на подбор, което води до отстраняване на участници/кандидати, които не би трябвало да бъдат отстранени при спазване на обявените критерии за подбор;

- изменение на оферта по време на оценяването с изискване на разяснения от участника;

- не е поискана подробна писмена обосновка от участника, чието предложение е свързано с цена или разходи, което подлежи на оценяване, и е с повече от 20 на сто по-благоприятно от средната стойност на предложенията на останалите участници по същия показател.

- в протокола от работата на комисията за провеждане на процедурата липсват мотиви за приемане или отхвърляне на изисканата подробна писмена обосновка.

- в протокола от работата на оценителната комисия липсва кратко описание на офертите на участниците, както и собствени мотиви за присъдените оценки.

- протокола от работата на оценителната комисия липсват подпис от всички членове на комисията или не са посочени данни за датите, мястото и часа на провеждане на публичните заседания или други реквизити, които биха довели до неспазване на принципите за прозрачно оценяване и наличие на одитна следа за присъждане на съответните оценки и класиране на участниците в процедурата;

-доклада от работата на комисията не съдържа всички необходими реквизити съгласно чл. 60 от ППЗОП – например в хода на разглеждането и оценяването на офертите са настъпили промени в състава на комисията, които не са обективирани в доклада. В следствие същият е подписан само от членовете, участвали в заключителния етап по време на оценяването, с което е извършено нарушение на чл. 60, ал.3 от ППЗОП.

Офертата на участника, определен за изпълнител, не отговаря на изискванията на възложителя и същият е следвало да бъде отстранен от участие в процедурата

-комисията не е установила липси/несъответствия/непълнота, включително нередовност или фактическа грешка на документите по чл.39, ал.2 от ППЗОП за съответствие с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, поставени от възложителя, а съответно такива са налице.

- комисията е установила липси/несъответствия/непълнота, включително нередовност или фактическа грешка на документите по чл.39, ал.2 от ППЗОП за съответствие с изискванията към личното състояние и критериите за подбор, поставени от възложителя. На участника е дадена възможността по чл.54, ал.8 от ППЗОП, като: а/ в срок са представени документи, с които обаче не се санират пороците в офертата, въпреки това участникът е допуснат до разглеждане и оценка на техническо и ценово предложение или б/ не са представени в срок документи, въпреки това комисията е приела, че е спазена нормата на чл. 54, ал.9 от ППЗОП и офертата е оценена по техническите и ценови показатели за оценка.

- незаконосъобразно комисията е приела, че техническото предложение на изпълнителя отговаря на минималните изисквания на възложителя, заложи в Техническите спецификации или чрез механизма на чл. 54, ал.13 от ППЗОП комисията е изисквала от участника разяснение за данни, заявени от участника, като с даденото разяснение участникът, определен за изпълнител е променил своето техническо предложение или в ТП се откриват елементи от ценообразуването.

-незаконосъобразно комисията приема, че ценовото предложение на изпълнителя отговаря на изискванията на възложителя – например са констатирани аритметични грешки между ед. цени и изискуемите количества; офертираната обща цена/отделни нейни елементи надвишават максимално определената като пределна, а не като прогнозна обща стойност/стойност на отделната дейност от поръчката и др.

Сключване на договор с изпълнител, който не е представил всички изискуеми документи:

Това нарушение се констатира когато се установи, че изпълнителят не е изпълнил изцяло изискванията на чл. 67, ал. 6 от ЗОП:

- Не е представено доказателство, под формата на списък, придружен с референции и/или препоръки и/или документи, доказващи изпълнение на декларираните услуги. СМР/инженеринг;

Горепосоченото представлява нарушение на разпоредбите на чл. 67, ал. 6 от ЗОП, във връзка с чл.112,ал. 1, т. 2 от ЗОП.

- Не са представени свидетелства за съдимост от всички задължени лица;

- Не е представена гаранция за изпълнение

- Не са представени документи/част от тях, от които да е видно, че участникът отговаря на поставените критерии за подбор, както е декларирал в ЕЕДОП

и други, които служат за доказване на задължителните основания за отстраняване на участника, посочени изчерпателно в ЗОП.

**** ОБОБЩЕНИЕТО НЕ СЪДЪРЖА ИЗЧЕРПАТЕЛЕН СПИСЪК НА ВСИЧКИ ВЪЗМОЖНИ ОТКЛОНЕНИЯ ПРИ ОБЯВЯВАНЕ И/ИЛИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ. ПОСОЧЕНИТЕ В ТЕКСТА ПРИМЕРИ ЗА ИЗБЯГВАНЕ НЕ СА ВСИЧКИ ВЪЗМОЖНИ ВАРИАНТИ.***